

AUREL BARANGA

„BULEVARDUL TABULA RASA”

Comedie într'un act

PERSONAGIILE :

GEORGES VĂREȘTEANU, *ministru subsecretar de Stat la Ministerul de Interne.*

PROFESOR IORDĂNESCU-CICERO, *profesor de limba română, latină și greacă la Liceul Caragea Vodă.*

VASILE SBONGHICI, *mare proprietar și comerciant en-gros.*

DOCTOR GHEORGHE PANU, *medic, epitropul așezămintelor spitalicești și președintele organizației partidului guvernamental din localitatea respectivă.*

COLONELUL BERBECARU-COȘNA, *din jandarmerie, prefectul județului.*

MANOLE MANOLESCU, *președintele Tribunalului.*

DOAMNA CLEO VERGOTTY

VICTOR VANGHELIU, *președintele organizației locale a partidului de opoziție.*

TIBERIU BERECHET, *arhitect.*

UN OM DE SERVICIU.

DIVERȘI PARTIZANI ȘI AGENȚI ELECTORALI.

Acțiunea se petrece prin anii 1930-37, într'un oraș de provincie, capitală de județ.

Decorul reprezintă clubul partidului guvernamental din localitate. O odaie încăpătoare, tapet închis bronzat, candelabru greu cu multe brațe pe pereți câteva fotografii ale oamenilor politici din localitate și un imens portret înrămat al domnului Georges Văreșteanu, deputat al județului respectiv. Mobilă-club, puțin uzată. Atmosfera încordată, febrilă. Suntem în preajma alegerilor pentru comună. În scenă sunt toți cei citați mai sus, în afara doamnei Vergotty și a omului de serviciu. Unii sunt așezați, cei mai mulți, în spec al partizanii anonimi și agenții electorali, sunt strânși pe lângă ziduri, în picioare, și atenți.

MINISTRUL: (*patetic, cu buza pe halba elocvenței*). Domnilor, țin ca dela început să vă atrag atenția, nu-i așa, asupra unui fapt important. Dacă ne-am deplasat în capitala județului dumneavoastră, n'am făcut-o numai din plăcerea de a-mi revedea fieful meu electoral. Interese superioare de Stat m'au îndemnat s'o fac. Mă văd deci obligat, nu-i așa, să insist

asupra unei probleme excepționale. Alegerile ce vor avea loc și în capitala județului nostru, adică, nu-i așa, al dumneavoastră, sunt numai preludiul, numai începutul gravei înfruntări politice ce se va desfășura pe întreg întinsul țării. (*solemn*) Mă refer domnilor, la alegerile pentru cameră, mă refer domnilor la alegerile pentru senat.

PROF. IORDĂNESCU: Mai ales pentru senat, senatul fiind corpul care știm că „*videret nec quid respublica detrimenti coeperat*”.

MINISTRUL: Mă rog?

PROF. IORDĂNESCU: ...Detrimentul coeperat.

MINISTRUL: (*care n'a înțeles nimic*) Exact! Dar să trecem mai departe. Înțelegeți deci importanța acestor alegeri. Ele sunt menite să demonstreze care e adevăratul puls al țării. Guvernul nostru, dinastia noastră țin să știe precis cu cine e nația: cu ei sau cu noi. Alături de ei sau alături de noi. Într'un singur cuvânt: cu noi sau cu opoziția. Am venit deci ca să aflăm, nu-i așa, care-i situația.

VASILE SBONGHICI: E bună coane, grija asta s'aveți. Dacă numai pentru asta ați venită, păcat de deranj...

MINISTRUL: (*oarecum desumflat de intervenția lui Sbonghici, caută să-și regăsească aplombul*) Totuși în aceste momente cruciale... (*devine subit mai practic*). Scuzați o clipă... Doctore Panu, dacă ești drăguț..

DR. PANU: (*se ridică și se apropie confidențial de ministru*) Vă rog.

MINISTRUL: (*șoptit*) Ce mi-ai adunat dragă, toată liota asta? Știi că n'am timp... M'așteaptă treburile, am lăsat soția în oraș, și dumneata...

DR. PANU: (*deasemeni șoptit*) Imediat, excelență. Cum rostesc cuvântul de bun sosit le și fac vânt... Ori doriți să-i dau afară acum?

MINISTRUL: (*șoptit*) Nu, pe urmă. (*solemn*) Unde-am rămas? În aceste momente cruciale nu există sacrificiu personal, jertfă personală, interes personal. Deaceia, fiindcă sunt nerăbdător, nu-i așa, să aud glasul dumneavoastră, dau cuvântul președintelui organizației noastre locale, iubitului medic și apreciatului nostru om politic, domnului doctor Gheorghe Panu.

DR. PANU: (*în picioare*) Excelență, dragi și iubiți confrați, domnilor, să-mi îngăduiți să aduc salutul nostru excelenței sale domnului ministru, mulțumindu-i în același timp pentru deosebita grijă, pentru părinteasca oblauire arătată orașului nostru de care-l leagă copilăria, adolescența, tinerețea, armata și întreaga domniei sale carieră politică, de care întregul nostru județ este mândru și onorat.

SBONGHICI: Numai județul? Zi toată țara, coane, că nu greșești.

DR. PANU: Fără îndoială. Și deaceia profit de această fericită ocaziune ca s'aduc la cunoștința excelenței sale că din inițiativa comitetului școlar al Liceului Caragea Vodă, cu concursul special al elevilor clasei VIII-a B. — secția reală, sub conducerea elevului Panu Gheorghe-Valentin, care numai în mod întâmplător este fiul celui ce are cinstea să țină prezentul cuvânt de bun sosit, s'a luat inițiativa laudabilă, înălțătoare, dacă mă pot exprima astfel, a ridicării unui bust în grădina publică, alături de pavilionul de ape B. 11, la stânga chioșcului în care vara cântă fanfara regimentului 4 Vlașca, un bust în mărime naturală sculptat în marmură, executat de conifratele nostru domnul Mihail Edgar Andrișoiu, căruia opoziția numai din spirit de frondă și agresivitate îi spune, „Cioclul”.

COLONELUL: Știți, excelență, pentru moment e vorba numai de un

bust, dar intenția noastră e cum om da de finanțe să-i adăogăm și un cal. Fiindcă cel puțin aceasta este opiniunea mea: bustul fără cal e ca ofițerul fără sabie.

SBONGHICI: * Ba dacă e vorba la o adică, bust să-l facă, da' cu o carte în mână, că eu care-l știu de mic, numai cu cartea în mână l-am văzut..

DR. PANU: Deci excelență, în numele organizației noastre, în numele tuturor cetățenilor de bine, care dacă mă pot exprima astfel, văd în dumneavoastră astrul lor care strălucește la fel de viu ziua și noaptea, vă urez: bine-ați venit.

(aplauze furtunoase, urale și coatele doctorului Panu care evacuează sala. Numai din când în când, prin vacarm, se distinge glasul dr. Panu: „Nu, dumneata rămâi“.)

DR. PANU: *(presimțind mânia ministrului)* Vă rog să iertați excelență... Știți... entuziasmul orașului... e greu să-l stăvilești. Când au aflat că sunteți aici...

MINISTRUL: *(după ce a văzut că lumea a evacuat sala și că n'au rămas decât intimii, cu o privire disprețuitoare pe sub sprâncenele lui stufoase)* Exact proverbul: țara arde și baba se piaptănă...

SBONGHICI: *(plin de miere în glas)* Dece coane ministrule, că nu știm să-ți fi greșit cu ceva...

MINISTRUL: *(Fără nimic din morga de adineauri)* Bine nene, de manifestaii-mi arde mie-acum?

MANOLESCU: A fost spontană, excelență.

MINISTRUL: *(săgetându-l)* Lasă prezidentule, cunosc eu spontaneitatea asta: „ieși că altfel e vai de mama voastră“. Ce, nu cunosc eu sistemul?

SBONGHICI: Să-i sară ochii, excelență, care n'a vrut să iasă. Numai vreo trei, patru a fostăra mai recalcitranti, dar le-a dat ginere-meu Ostropel vreo două palme și i-a convins. Nu, nu, spartană a fost cum a zis și domnul președinte, uite dacă nu ne credeți să-i chemăm înapoi să-i întrebați dumneavoastră, că suntară aici, că tot n'au nimic ce face și zace ca trântorii toată ziua pe capul nostru.

MINISTRUL: *(plictisit și superior)* Să lăsăm asta domnilor. N'am venit aici ca să fac confruntări, și nici ca să stabilesc cât sunt de popular.

SBONGHICI: Sunteți coane, acu dacă sunteți, sunteți...

MINISTRUL: Să trecem la treburi mai serioase. Dumneavoastră constituiți, nu-i așa, capii organizației noastre din oraș, și dacă nu mă înșel și din județ. Cum s'ar spune notabilitățile. *(scandând)* Personalitățile, oamenii noștri de nădejde. *(privindu-i pe fiecare în parte)* Ei, cum stați?

MANOLESCU: Dacă excelența sa domnul ministru ar avea bunăvoința să ne explice din ce punct de vedere...

MINISTRUL: *(tăindu-l)* Cum din ce punct de vedere, prezidentule? Câte puncte putem avea noi astăzi la ordinea zilei?

SBONGHICI: Puține.

MINISTRUL: Sigur, și mă mir că domnul Sbhonghici care-i un simplu comerciant are un orizont mai larg decât alții. Puține, chiar foarte puține. Mai precis, unul singur: alegerile. Dar cum vă nchipuiți, domnilor? Ași fi părăsit eu capitala în asemenea clipe de încordare dacă situația nu mi-ar fi dictat acest sacrificiu? Am lăsat tot și am venit în mijlocul dvs. ca să văd cum stați. Ei, care-i situația? Am impresia că domnul doctor Panu ar fi cel mai indicat să mi-o prezinte.

DR. PANU : Excelență, dacă mă onorați.

MINISTRUL : Nu te onorez, doctore : ți-o cer.

DR. PANU : Deși, să vedeți nu sunt pregătit, noi nu eram la curent că veniți...

MINISTRUL : Cum doctore, trebuia să știi că vin ca să poți prezenta o situație exactă a orașului ce cade în răspunderea dumatăle (*acru, amar*). Mă mir domnule doctor, mă mir foarte mult (*și mai otrăvit*). Sau poate că președinția te apasă, atunci evident nu-i așa, este altceva.

IODĂNESCU: Vorba poetului, dacă mâna ta scepțrul ți-o apasă altuia mai vrednic locul tău îl lasă.

MINISTRUL : Mă rog ?

IODĂNESCU: (*informativ*) Bolintineanu, excelență. L-am dat astăzi elevilor dintr'a IV-a la extemporal și-am prins pe unul copiind.

MINISTRUL : Să-l ascultăm totuși pe președintele dumneavoastră.

DR. PANU : Domnule ministru, dacă înțeleg bine ne cereți situația electorală a orașului .Ei bine, excelență, din punct de vedere alegeri, dacă mă pot exprima astfel, stăm prost.

MINISTRUL : Cum ?

DR. PANU : Am zis : prost. Și sunt convins că n'am spus încă totul.

MINISTRUL : Bravo, frumoasă veste ! Iată o surpriză neașteptată, complet neașteptată, domnilor.

DR. PANU : Excelență, m'ați cinstit cu încrederea dumneavoastră și m'am silit într'un lung șir de ani să n'o desmint.

SBONGHICI : Ne-am silităra toți.

MINISTRUL : Și totuși popularitatea noastră a scăzut...

COLONELUL : A scăzut. Acu eu care nu fac politică, și tot pot să vă spun : a scăzut de tot.

MINISTRUL : De ce, colonele ?

COLONELUL : Nu știu, excelență.

MINISTRUL : De ce nu știi, colonele ? Nu reprezentați autoritatea, forța publică, mijloacele de represiune, ordinea ?

COLONELUL : Excelență, sunt marea mută.

MINISTRUL : Foarte curios: acum ești marea mută, dar când ai venit să te numim erai marele vorbitor.

IODĂNESCU: Si tacuises...

MINISTRUL : Domnule profesor, sunt foarte sensibil, nu-i așa, la înțelepciunea proverbelor, dar aș prefera mai bine ca în locul acestor cimituri să aud o situație clară, și până la ora actuală nu o am. Domnul doctor vorbește de scăderea popularității noastre, domnul colonel e surdo-mut, și din toate astea nu mai înțeleg nimic. Mă rog : e tare opoziția sau nu e ? E vreo amenințare sau nu e ? Există vreo primejdie sau suntem în siguranță ? Acestea sunt întrebările pe care aș dori să mi le limpeziți.

(*se deschide ușa și intră tiptil, căutându-și un loc, domnul arhitect Țucă Berechet. Se așează lângă prof. Iordănescu.*)

DR. PANU : M'ați întrebat, domnule ministru, dacă opoziția e în acțiune. E. M'ați întrebat de e vreo primejdie. E. Voiți să știți de unde știu aceste fapte. Știu.

MINISTRUL : (*întrerupându-l*) O clipă, o precizare : știu și ceilalți ? Știi, prezidentule ?

MANOLESCU : Știu.

MINISTRUL: Știi, profesore ?

IORDANESCU: Aut Cicero, aut nihil. Știu și nu știu.

MINISTRUL: Dar d-ta, domnule Sbonghici ?

SBONGHICI: Eu nu știu.

MINISTRUL: Și colonelul ?

COLONELUL: Domnule ministru: nu știu dacă știu. Sunt marea mută.

MINISTRUL: Edificat. Mai departe.

DR. PANU: Domnule ministru, din pricina situației internaționale, naționale și mai ales locale...

MINISTRUL: (*tăindu-i macaroana*) Fără vorbe mari, doctore, ce naiba: suntem între noi. Când ai venit să-mi ceri autorizația de import mi-ai ținut discursuri ? Sau ți-am răspuns printr'un logos ? Am închis ochii și-am semnat. Când a fost vorba să-l scot pe colonel din panama cu furniturile cu măști de gaze, că era intrat până'n gât, i-am spus că sunt marea mută ? Am vorbit cu primul ministru și l-am scos basma curată. Nu de dragul dumneavoastră, domnilor, să vă intre în cap. Fiindcă nu ne ședea bine să se afle prea multe. Și-acum poftim recunoștință... Dar nu-i nimic. Mai departe. Un singur cuvânt: ce face opoziția ?

DR. PANU: (*mereu îmbătat de propria lui elocvență*) Excelență, opoziția a trecut la o campanie furibundă de denigrare a organizației noastre, a trecutului nației noastre, a prezentului țării, lovind fără nici o remușcare în cei mai vrednici fii ai patriei noastre.

MINISTRUL: (*cu un surâs*) Adică în dumneavoastră.

DR. PANU: In noi.

SBONGHICI: (*amărât*) In noi toți trăsni-i-ar Dumnezeu de oți.

MINISTRUL: Aș dori să fiți preciși.

DR. PANU: Preciși, excelență, cât se poate de preciși. Această acțiune de defăimare a fost pregătită prin presă, viu grai și insulte pe garduri. Iată, am aici în fața mea imunda foaie a opoziției al cărei titlu îl cunoașteți și pe care nici un om de bună credință nu poate să-l rostească fără să roșească: Vocea Edilitară. Voi arăta negru pe alb cât de josnice sunt atacurile lor. Iată, chiar în numărul de astăzi, puteți vedea o epigramă adresată, cui credeți, domnului doctor Panu R. Gh., căruia numai din spirit de invectivă îi spun Panurghe. (*citind epigrama*).

„Ziceai că-i tific și-o spuneai cu ifos,

„Când colo, ți-a murit eri de dambla.

„— Exclus ! Eu când tratez un om de tifos,

„De tifos moare, nu de altceva“.

MINISTRUL: Astea-s fleacuri.

DR. PANU: Cum fleacuri, excelență, că-mi gonește toată clientela.

SBONGHICI: Lasă neică, nici așa nu se bătea lumea la ușa matală, de când i-ai uitat ăluia foarfeca lângă splină.

MINISTRUL: Vă rog, aș vrea să știu: care-s acuzațiile cele mai grave ce vi se aduc ?

COLONELUL: Vorbe, excelență, vorbe...

MINISTRUL: Nu, nu, exact. Aș dori să știu precis care sunt acuzațiile opoziției.

DR. PANU: In ura lor furibundă ne acuză de cele mai josnice și mai

degradante fapte : furt, rapt, înșelăciune, delapidare, fals în acte publice și private...

MANOLESCU : ...atentat la bunele moravuri, la libertatea credinței, a exprimării, a liberei întruniri, de violarea secretului scrisorilor, a domiciliului, adăogându-se tuturor acestor triste defăimări și alte insulte ca : rănire, spargere prin forțare și chei potrivite — articolul 400 din codul vechi, recte 501 din cel nou — precum și alte asemenea mărunțișuri căzute dealtminteri toate, prin decretul de amnistie și grațiere nr. 701, publicat în Monitorul Oficial nr. 263 partea întâia...

DR. PANU : Invinuirea lor însă cea mai gravă, calul lor de bătaie, dacă mă pot exprima astfel, este furtul. Din hoți și din bandiți nu ne scot.

MINISTRUL : Și s'a furat într'adevăr ?

COLONELUL : Vorbe, excelență, vorbe...

MINISTRUL : S'a furat chiar în halul ăsta ?

DR. PANU : De furat, s'a furat, excelență, dar nici chiar așa. Fac și ei din țăntar armăsar. Astfel, în furia lor orbească, au desgropat chestia cadastrului pe care au intitulat-o în mod nerușinat „Panamaua cadastrării sau povestea celor o sută de milioane fantome”. Știți, cred, excelență, la ce se referă...

MINISTRUL : (*printre dinți*) Bestiile !...

DR. PANU : Exact ! Și sunteți încă mult prea blând. Au desgropat chestia pădurii Oancea pe care au intitulat-o „Pădurea Oancea sau codrul Vlăsiei”.

MINISTRUL : Nerușinații ! Uită însă că în afacerea asta a fost amestecat și compromis în primul rând Vlădescu-Carapancea, astăzi leaderul lor.

DR. PANU : Dar în oraș lasă să se înțeleagă că toată afacerea s'a aranjat fiindcă, înțelegi, dacă mă pot exprima astfel !

SBONGHICI : Ce mai calea valea, fiindcă, zice că pe vremea aia era cumnat cu dumneavoastră, că nu divorțase încă de sora 'mneatale.

MINISTRUL : Canaliile ! Intră și în viața familiară a oamenilor ! Oamenii ăștia n'au nimica sfânt !

DR. PANU : Mai mult. Se leagă de programul nostru, pe baza căruia ne-am ales.

MANOLESCU : L-au publicat în întregime, și se străduesc acum să dovedească, negru pe alb, că n'am făcut nimic din ce-am făgăduit îndărăt cu patru ani.

MINISTRUL : (*plin de amare reproșuri în glas*) Nu mă mir. Eu v'am prevenit : lucrați domnilor, faceți ceva, dați și d-vs. din coate că vine, nu-i așa, scadența... N'ați vrut s'ascultați...

MANOLESCU : Ba am vrut, excelență. Dar vedeți c'au fost condițiile vitrege.

ARHITECT ȚUCA BERECHET : (*sfios, pentru că ia pentru prima oară cuvântul*) Am început baia...

MINISTRUL : (*disprețuitor*) ...și a rămas neterminată...

ARH. BERECHET : (*sare ars*) Din vina cui ? Că s'a băgat domnul doctor cu brevetul dumisale și n'a mai avut zile până n'am instalat dușurile dumnealui : „duș pneumatic Panu”. Și când le-am montat, dacă dădeai drumul la cald ieșea rece, dacă dădeai drumul la rece venea fierbinte și dacă le porneai pe amândouă, nu curgea nimic.

DR. PANU: Dușurile erau foarte bune.

BERECHET: Depinde pentru cine. Pentru dumneata poate, că ți-ai încasat drepturile.

IORDANESCU: Am început clădirea liceului... și a rămas... ab urbe condita...

DR. PANU: Tot din vina mea? Că s'a băgat domnul arhitect care acum văd că se erijează în acuzator, și-a prezentat un caet de sarcini, ce mai încoace-încolo, că acum suntem între noi, măsluit.

MANOLESCU: Și când s'a descoperit, n'am mai știut pe unde să scoatem cămașa. A trebuit să muncim zile ntregi. Dacă-l scoteam din abuz de încredere intra în excrocherie, și dacă-l scoteam din excrocherie, intra la fals. Noroc de decretul de amnestie nr. 403 din Monitorul Oficial nr. 316 partea întâia.

MINISTRUL: Să lăsăm, domnilor, aceste amănunte. Vă repet, asta-i greșala dumneavoastră: vă pierdeți în detalii. Problema importantă care se pune acum este, nu-i așa, care-i situația actuală?

DR. PANU: Inarmați deci cu aceste argumente, bazați pe un program edilitar demagogic, irealizabil și dacă mă pot exprima astfel, absolut fan-tezist, au deschis o furibundă campanie electorală sub semnul „votul și bulevardul“.

MINISTRUL: Nu 'nțeleg.

DR. PANU: Dacă excelența sa îmi permite, voi fi cât se poate de explicit. Dealtminteri, fiindcă vorba străbunilor noștri: verba volant, scripta... scripta... scripta (*către Iordănescu*) cum e mai departe?

COLONELUL (*doct*) Manei Tekel Fares.

DR. PANU: Exact! Iată, am aici afișul electoral cu care au umplut orașul și cu care svârle praf în ochii mulțimii. (*desvăluie un afiș electoral*).

MINISTRUL: Ce-i asta?

DR. PANU: Proiectul de bulevard pe care-l promit alegătorilor în cazul că obțin sufragiile urbiei.

MINISTRUL: Din câte mi-aduc aminte, și noi aveam un proiect de bulevard.

DR. PANU: Aveam, evident c'aveam, dar din nefericire a rămas în stadiu de proiect, și asta (*cu o privire fulgerătoare*) tot din pricina domnului arhitect Berechet, care fiind compromis în antrepriza liceului de băieți..

MANOLESCU: ...n'a mai avut autoritatea să fie investit cu cinstea de a mai dărui capitalei județului nostru bulevardul pe care cetățenii îl așteaptă cu atâta ardoare.

DR. PANU (*patetic, inspirat*). Și-atunci, și-atunci, speculând slăbi-ciunea, dacă mă pot exprima astfel, a cetățenilor pentru acest bulevard, care trebuie să taie orașul în două, transformându-l într'un adevărat rai pământesc, așa cum ne exprimam și noi în manifestul nostru de acum patru ani, s'au dedat la o adevărată campanie electorală canibalică sub sloganul: „ei n'au făcut nimica, noi vom face totul“.

MANOLESCU (*desvăluind un alt afiș electoral al opoziției*). După cum vedeți, în acest al doilea afiș în culori au mers până acolo, încât au tipărit și proiectul lor de bulevard.

MINISTRUL: Dar este exact proiectul, așa cum l-am plănuțit noi.

DR. PANU: (*tehnic*) Cu o modificare. Noi proiectam lărgirea bule-

vardului prin dărâmarea întregului șir de case de pe partea dreaptă, numere cu soț, astfel încât să mărim piața publică...

MANOLESCU: Pe când opoziția anunță exproprierea tuturor caselor de pe partea stângă, numere fără, pentru ca în acest fel, și cu aceeași ocazie, să săvârșească și sacrilegiul de a dărâma clubul nostru, precum și alte tezaure istorice.

BERECHET: Vor astfel să exproprieze și să dărâme casa dela numărul 15..

DR. PANU (*patetic*): Casă în care s'a născut, a copilărit și a cunoscut primele bucurii ale vieții cunoscutul om politic, Titi Tureacă, căzut ca un erou în alegerile trecute și sfârșit pe un pat de spital și mizerie din pricina rănilor căpătate în încăerarea de vizavi de biserica adventistă.

COLONELUL: Vor să dărâme bodega la „Vadul lui Carol“, lovind în dinastie, la mijloc neputând fi vorba de o simplă coincidență.

MINISTRUL (*plin de înduioșare pentru propria lui soartă*): Până acolo merg!...

DR. PANU: Vor însfârșit să dărâme casa dela numărul 21, casă modestă dar în care fiecare colț, fiecare piatră, poate fi socotită o particulă din moaștele sfinte ale națiunii, fiindcă acolo a deschis pentru prima dată ochii lui strălucind de inteligență și patriotism, și a sorbit primele raze ale vieții, excelența voastră.

COLONELUL: Până acolo.

DR. PANU: După cum vedeți, un proiect inuman și antiarțistic făcut numai să ațâțe spiritele, să întrețină, dacă mă pot exprima astfel, o atmosferă de încordare, de patimă.

BERECHET: Pe când proiectul nostru voia să dărâme partea dreaptă, neatingând nimic din tot ce constituie patrimoniul inalienabil al țării, ei vor să dărâme partea stângă, știrbind astfel orașul nostru, cred că vă dați seama excelență, de orice estetică.

MINISTRUL: Și așa cred dumnealor c'o să le meargă? Cu astfel de metode samavolnice? Ei, atunci aflați domnilor, că se înșeală. Am înțeles. Lupta este, nu-i așa, grea. Or ies ei și atunci noi suntem reduși la zero, ori ieșim noi și-atunci (*mărinimos*) se vor putea bucura și ei, sărmanii, de binefacerile unui regim de libertate și prosperitate. Da, dar problema este ce facem, domnilor? Da, ce facem? (*priviri întrebătoare între domnii membri*).

Să vă dau eu soluția. Nici un vot opoziției. Toate voturile pentru noi. Nici un alegător alături de ei. Toți în rândurile noastre. Fiindcă să nu vă'nchipuiți, domnilor, că opoziția odată instalată o să vă cruțe. Păi ce-ți închipui dumneata domnule doctor, că pierzi numai primăria și că vei mai putea păstra epitropia așezămintelor spitalicești dacă vin ei la cârmă? Ferit-a sfântul! Sbori doctore!...

COLONELUL (*aprobativ către doctor*), Sbori!...

MINISTRUL: Și d-ta colonele, crezi că nu te atinge? V-am spus că alegerile acestea pentru comună sunt un barometru al situației generale. Ce-ai să te faci colonele, cu noul barometru? ...Să fii mulțumit dacă mai apuci vreun pichet de jandarmi, dacă nu vei fi scoș la pensie fără anii serviți.

MANOLESCU: Poate să ceară invaliditate.

COLONELUL (*mirat*): Ce invaliditate?

IODĂNESCU: Ramolit. Din cauza și în timpul serviciului.

MINISTRUL: Sau dumneata, domnule preşedinte de tribunal, crezi, nu-i așa, că nu ți se va desgropa chestia diplomelor de moașe false, mai exact a diplomelor false de moașe? (*din nou patetic*). Nu, domnilor, nimeni nu va fi menajat (*pauză lungă și grea*). Vreau să știu dacă am dreptate. Sunteți de aceeași părere?

SBONGHICI: Idem.

MINISTRUL: Atunci să vedem ce măsuri s'au luat pentruca asaltul opoziției să fie împiedicat. S'au luat?

DR. PANU: Măsuri? Ei bine, excelență, măsuri s'au luat.

MINISTRUL: Vă rog.

COLONELUL: Poate nițel cam drastice, dar s'au luat.

MINISTRUL: S'auzim.

MANOLESCU: Opoziția urlă, dar noi ne facem că nu observăm...

MINISTRUL: Mă rog.

DR. PANU: Conduși de principiul că prevederea este mama înțelepciunii, s'a trecut la o acțiune organizată...

MINISTRUL: Perfect. Fără organizare e haos, și'n haos nu se poate construi nimic. (*doct, explicativ*) N'ai punct de sprijin. Mai departe.

DR. PANU: Impreună cu domnul preşedinte aici de față, am trecut la o serie de măsuri drastice, dar umane.

MINISTRUL: Nu-mi pomeniți vă rog, cuvântul „drastic”. In asemenea conjunctură nici o măsură nu e prea drastică.

MANOLESCU: Am căutat întâi să ne orientăm pe teren.

COLONELUL: Aici oamenii mei, pot zice, c'au lucrat serios. Nu spun mai mult — sunt marea mută — dar știu toți. Nu intră și nu iese nimeni dincolo de barieră, nici dacă vine Dumnezeu din cer. Ordin categoric. Stai! Și la barieră trierea. Are parola noastră, e de-ai noștri: înainte marș! E de-ai lor: douăzeci și cinci de culcări și'napoi fuga marș!

MINISTRUL: Ai oameni, colonele?

COLONELUL: Am. Căpitanul Peștegras Vasile, locotenentul. Comănescu Mitică Doi, și sublocotenentul Tighilescu Trandafir. Toți oameni de nădejdie.

MINISTRUL: Perfect. Nu-l aud însă pe vechiul și, nu-i așa, pe bunul meu amic Sbhonghici.

SBONGHICI: Dom'le ministru, când a venitără adineaori și mi-a spus că săntărăți aici momental și personal, întâiu n'am vrut să-mi crez ochilor: „Fugi mă Petrică d'acilea, i-am zis — c'ai băut”. Dar acum, dacă vă văz cu ochii mei și domnul preşedinte poate să spună, că dacă a fost vorba de o formalitate, orișicât, vorba aia, nu m'am dat îndărăt. M'am dat... domnule preşedinte?

DR. PANU: Nu s'a dat...

SBONGHICI: Nu m'am dat, c'o viață are omul și nici aia nu-i a lui, că azi ești și mâine vorba aia: oale și ulcele. D'aia și eu, am fost prezent ca tofdeauna, nu ca „Dumitrescu Fii et Co.” care zice că așa și pe dincolo, dar când e vorba de fapte: Maica Domnului. Eu nu m'am uitat că mă pune al unșpelea pe listă, și care va să zică șanse n'am, că orișicât, trebuie să ia și opoziția un loc, așa, măcar de ochii lumii să nu zică c'au fost ingerințe, și te măi pomenești că le casează, nu?

MINISTRUL: Perfect de acord: In nici un caz casare!

SBONGHICI: Tocmai d'aia, noi, vorba aia, să le facem cu cap că

ce mai tura vura, treabă socoteală, mă rog, cinsit. D'aia am și aranjat cu oamenii: bă — le-am spus, — voi aveți copii? Avem. Că fiecare are doi, trei, câți i-a dat Dumnezeu... Mă, voi vreți să-i mai vedeți întregi, teferi la chenzină? Vrem jupâne. Ei, atunci să vă văz la treabă. Și am scos toți oamenii. D'aia nu cred să se mai întâmple ca data trecută, de a trebuit să alerg și să-l scot pe Mihalache Papuc din fundul ocni unde a zăcut două săptămâni, că l-a curățat de sănătate pe Lae Mastoc, așa că orișicât, oamenii sunt pregătiți sufletește, și dacă e nevoie își dă și viața că fiecare e conștient, și înțelegeți domnule ministru, la mine așa e deviza: „Ori ești devota, gata să te'ngrop, ori te pun pe liber, fără preaviz”.

MINISTRUL: Foarte bine.

SBONGHICI: Așa că să n'aveți nici o grijă, că dacă o lua opoziția la mine în sector, că nu sunt numai eu, e și ginerele meu, care n'ați avut onoarea să-l cunoașteți. Gică Ostropel, îi zice lui, dacă ia opoziția zece voturi să nu-mi ziceți mie Sbonghici.

MINISTRUL: Perfect. (*intră omul de serviciu al clubului, se apropie în vârful picioarelor de domnul ministru și îi șoptește ceva la ureche*). Cum? Cine?... Păi cum, acum?... Aici?

OMUL DE SERVICIU: Zice că-i urgent.

MINISTRUL: Colosal. Spune-i peste cincisprezece minute.

OMUL DE SERVICIU: Imposibil. Stă afară... și știți cum e dumneaei: o mai spart odată o oglindă și mi-a pus-o mie la socoteală.

MINISTRUL (*către omul de serviciu*). Bine. Așteaptă, imediat. (*către ceilalți*) Domnilor, o să vă cer scuze câteva clipe. O întrevvedere extrem de urgentă, o comunicare dela București... Știți, în cinci minute sunt omul dvs. (*întreaga asistență se ridică și iese*) (*Ministrul rămâne singur, intră d-na Cleo Vergotty*).

DOAMNA: Dragul meu!

MINISTRUL: Cleo!

DOAMNA: Stai să te privesc o clipă, să am siguranța că nu visez.

MINISTRUL (*fals alarmat*) Cleo, ce-i asta? Îți dai seama de imprudența ta?

DOAMNA (*plină de reproșuri în glas*): Imprudența mea, sau ingratitudinea altora? Ești în oraș și trebuie s'o aflu incidental fiindcă am întâlnit-o întâmplător pe soția ta.

MINISTRUL: Și ce importanță are? Cred că ți-a făcut plăcere. Sunteți doar cele mai bune prietene. Te-am rugat însă de atâtea ori, draga mea, ce naiba, nu mai ești copil... La București e altceva. Aici însă, în fundul ăsta de provincie, unde totul se află, se comentează și capătă proporții.

DOAMNA: Unde mă ții tu din egoismul tău...

MINISTRUL: Ești femeie măritată.

DOAMNA: Spune-mi-o mai simplu: sunt om înșurat.

MINISTRUL: Pentru asta mă cauți aici la club? Ca să-mi faci reproșuri?

DOAMNA: Nu-ți fac nici un reproș.

MINISTRUL: Aveai timp la București. Cât mai e până la 26 ale lunii?

DOAMNA: Evident, la tine încă șase zile n'au nici o importanță. Și șase săptămâni și șase luni...

MINISTRUL: Ce femeie fără suflet ești... O inimă de tigroaică, într'un trup de madonă.

DOAMNA: De care ai început probabil, să te plictisești.

MINISTRUL: Nu-mi răni inutil sufletul. Știi că nu trăiesc decât pentru acele câteva jumătăți de oră pe care le răpim amândoi infernului în care mă sbat.

DOAMNA: Dacă ar fi așa, nu m'ai primi atât de plictisit.

MINISTRUL: Nu sunt plictisit. Sunt numai mirat de lipsa ta de tact. Tu, care de obicei ești, nu-i așa, atât de metodică, de calculată, de socotită, cum poți comite o asemenea gafă? Sunt în plină campanie electorală. Opoziția e turbată. Svârle cu noroi. Caută să ne defăimeze. Și tu, femeie măritată, te expui, nu-i așa, acestor primejdii, numai dintr'un capriciu.

DOAMNA: Capriciu? Capriciu, ai spus?

MINISTRUL: Cum pot să numesc altfel imprudența asta copilărească a ta?

DOAMNA: Bine, Georges, dacă așa judeci tu... dacă așa mă cunoști tu... dacă așa apreciezi tu, pot să-ți spun doar un singur lucru: cunoști foarte puțin sufletul femeii, și în special pe mine. Crezi că nu-mi dau seama de tot ce se urzește în jurul meu? Crezi că nu sufăr din pricina acestei infame provincii care-mi otrăvește viața cu intrigile ei meschine?

MINISTRUL: Și atunci cum ai putut să comiți imprudența asta incalificabilă și să vii acum aici, în plină deslănțuire a patimilor, când știi, nu-i așa, că opoziția nu cruță pe nimeni și nimic? Te știam un om cum-pănit, Cleo, cu un bun simț politic, cu un real atașament la partidul nostru, în care în primul rând soțul tău e un membru de bază. Apropos, nu m'am interesat, candidează?

DOAMNA: Candidează.

MINISTRUL: Atunci cum ai putut s'o faci, Cleo, pentru numele lui Dumnezeu?

DOAMNA: Fiindcă nu sunt numai o simplă femeiușcă la fel cu toate găștele din localitate. Fiindcă nu trăiesc cu capul în nori. (Pauză. Pate-tică). Georges, încotro se îndreaptă țara?

MINISTRUL (pe zâmbet): Puiul meu mic și drag, asta-i grija care te frământă? (solemn) Țara se îndreaptă, nu-i așa, spre țelurile ei firești de libertate, egalitate, fraternitate...

DOAMNA: ...calamitate și bestialitate.

MINISTRUL: (impietrit) Cleo, ce înseamnă vorbele astea?

DOAMNA: Adevărul. Știi că de două săptămâni nimeni nu mai intră și nimeni nu mai iese din oraș fără autorizație specială?

MINISTRUL: Măsuri de siguranță, draguță. Ce vrei să facem? Putem lăsa capitala unuia din cele mai importante județe la cheremul aventurii? Dacă se strecoară aici niscaiva agitatori care abia așteaptă, nu-i așa, asemenea ocazii ca să pescuiască în ape turburi?

DOAMNA: Știi cum s'a făcut operația distribuirii cărților de alegător?

MINISTRUL: Probabil cu oarecare grijă... Putem lăsa această armă cu două tăișuri în mâna oricui?

DOAMNA: Știi că de zece zile bandele lui Sbhonghici terorizează

mahalalele și că avem până acum peste 10 morți gravi și cel puțin 30 de răniți ?

MINISTRUL (*cinic*) : Bătălia electorală e o luptă îndârjită și ca în orice luptă, unii înving și alții cad.

DOAMNA : Dar cad numai dela opoziție.

MINISTRUL (*și mai cinic*) : Ei și ce ? Opoziția n'are nevoie de eroi ? Cu ce vrea să vină la putere ? Nu-i trebuie și ei o zestre morală ?

DOAMNA : Georges, uiți că numele tău e în joc.

MINISTRUL : Și ce ai vrea să facem ? O nouă distribuire a cărților de aiegător ?... Să renunțăm la oarecari artificii de urnă, să oprim oamenii lui Sbonghici ca să facă propagandă, și în schimb să iasă opoziția ? Asta-i vrea ?

DOAMNA : Să iasă cine-i mai tare. Chiar tu mi-ai spus ultima oară când ne-am văzut la București, nu-i nici o lună, că sunteți uzați, și că o să vă retrageți ca să vă refaceți ? Nu mi-ai spus-o tu ?

MINISTRUL : Ți-am spus, iubita mea. Ți-am spus. Dar de atunci s'au întâmplat atâtea.. (*doctoral*) Alt echilibru european, alte perspective istorice, altă misiune și răspundere în fața nației, ce știi tu...

DOAMNA : Mă rog : mi-ai spus că dați locul opoziției ca să se compromită și ea ? Mi-ai spus ?

MINISTRUL : Ți-am spus.

DOAMNA : Un om politic se poate desminți dela o zi la alta ? Ce încredere să mai aibă cetățenii în vorbele tale ? Și la urma urmei, o fi ce-o fi între noi, dar în fond sunt și eu un cetățean, Georges.

MINISTRUL : Cleo, nu te'nțeleg.

DOAMNA : Fiindcă nu vrei.

MINISTRUL : Fiindcă nu reușesc.

DOAMNA (*privindu-l drept în ochi*) : Ai spus că vă retrageți ?

MINISTRUL : Am spus.

DOAMNA : Atunci trebuie să te ții de cuvânt.

MINISTRUL : Cleo !

DOAMNA : Nu ascult nimic.

MINISTRUL (*luând o poză incremenită*) : Cleo, încep să pricep.. Te-au vrăjit, te-au amețit, sau te-a cumpărat opoziția.

DOAMNA : Pe mine ? Așa mă cunoști ? Eu sunt o femeie care să mă vând ?

MINISTRUL : Atunci nu mai înțeleg nimic. Ce interes ai tu să iasă ei ?

DOAMNA (*eroică, aproape retorică*) : Bulevardul.

MINISTRUL (*realmente n'a înțeles nimic*) : Bulevardul ?

DOAMNA : Nu vreau să mor înainte ca să văd terminat bulevardul.

MINISTRUL (*aproape să izbucnească în râs*) : Bulevardul, Cleo ?

Ce te-a apucat ?... De unde până unde dragostea asta... municipală la tine, tu care nu stai nici trei luni încheiate în orașul ăsta pe care-l detești.

DOAMNA : Detest orașul, dar ador bulevardul.

MINISTRUL : Nu mai pricep nimic.

DOAMNA : Georges, odată în viața ta fii și tu om politic. Acum o lună mi-ai spus că la viitoarele alegeri iese opoziția ?

MINISTRUL : Ți-am spus.

DOAMNA : Mi-ai dat știrea ca sigură ?

MINISTRUL : Ți-am dat.

DOAMNA : Era firesc să pun bază pe cuvintele tale ?

MINISTRUL : Era.

DOAMNA : Am venit acasă și m'am gândit. Toată noaptea m'am gândit, Georges... Vasăzică ai noștri se retrag... Mare pagubă. Tot n'am avut mare avantaj...

MINISTRUL : Ești nerecunoscătoare. N'a luat bărbatul tău antrepriza jocurilor de noroc, de-a lăsat orașul fără un franc ?

DOAMNA : Și eu cu ce m'am ales ? O nimica toată. Un vizon, și ăla numai trois-quarts. Deci se retrag ai noștri și vine opoziția. Perfect. Dacă vine opoziția, vine cu programul ei, nu ? M'am gândit bine, Georges ?

MINISTRUL : Te-ai gândit.

DOAMNA : Atunci se cheamă că fac și bulevardul. Dar să vedem cum. Dă rămă toate maghernițele de pe partea stângă. Admirabil. Tot n'avea nici un fel de estetică. Dar micuța ta Cleo e un om practic. Ce mi-am spus ? Acum e momentul. L-am chemat pe Palaide, îl știi ?

MINISTRUL : Il știu.

DOAMNA : Și am cumpărat toate prăvăliile de pe partea stângă dela numărul 1 până la 29 inclusiv. Dacă vor să le dărâme, înseamnă că trebuie să le exproprieze, și dacă vor să le exproprieze, să plătească.

MINISTRUL : Teribil cap, domnule.

DOAMNA : Dar ce crezi d-ta că numai voi ăștia dela centru știți să le descurcați ?

MINISTRUL : Oricum, însă, e inutil. (*implacabil*) Nu pot face nimic pentru tine, micuța mea. Nu pot să-l las pe Vangheliu să iasă înaintea oamenilor noștri.

DOAMNA : Pui deci pasiunea ta politică înaintea mea ?

MINISTRUL : Nu mă șantaja, Cleo, știi doar că atunci când e vorba de țară, sunt de granit... de fier.

DOAMNA : De fier ai spus ?

MINISTRUL : De fier

DOAMNA : Atunci nu mă miră : ești ruginit. Din pricina ta mi se trage ruina.

MINISTRUL : Ruina ?

DOAMNA : Ruina mea morală, fiindcă am crezut în tine, și materială Georges...

MINISTRUL : Cum ai putut să începi o asemenea afacere fără să mă consulți ?

DOAMNA : Nu-mi închipuiam că un ministru poate să fie atât de veros, să aibe azi o opinie, și peste o lună alta.

MINISTRUL : Destinele țării, Cleo !

DOAMNA : Na, că se dă rămă lumea.

MINISTRUL : Echilibrul Europei, iubita mea.

DOAMNA : Echilibrul Europei ? (*practică*) Ca să existe echilibrul continentului trebuie ca fiecare țară în parte să fie echilibrată. Ca să se echilibreze țara, trebuie să se echilibreze cetățenii. (*desnădăduită*) Cu ce echilibru rămân eu, Georges, dacă am angajat în afacerea asta tot ce-am avut ?

MINISTRUL : Tot ce-ai avut ?

DOAMNA: Tot. Toate economiile mele... Tot ce-am pus de-o parte din micile tale atenții.

MINISTRUL: Sunt foarte mișcat, Cleo, totuși n'am ce să-ți fac. Tre buia să mă'ntrebi.

DOAMNA: De unde să te iau, dacă mă ții la distanță? (*aproape lăcrămând*) Fiindcă tot timpul mă ții departe de tine. (*apăsând pe ultima pedală a dramei*) Nu m'ai iubit, Georges, m'ai utilizat.

MINISTRUL: Cleo!

DOAMNA: Nu, nu, lasă-mă să plâng.

MINISTRUL: Aici ți-ai găsit? Alături sunt partizanii mei politici. Soția mea e în oraș. Poate să pice dintr'o clipă într'alta. Ce-ar spune, să mă vadă cu cea mai bună prietenă...

DOAMNA: Florence? Când o să afle că tu ești autorul acestei catastrofe o să te acuze și ea.

MINISTRUL: Te'nșeli. Florence e o femeie cu cap. Ea în locul tău n'ar fi procedat așa.

DOAMNA (*cu un zâmbet*): Crezi?

MINISTRUL: Sunt sigur.

DOAMNA (*aproape triumfătoare*): Atunci află că în afacerea asta am cointerestat-o și pe ea.

MINISTRUL: Ce înseamnă că ai cointerestat-o și pe ea?

DOAMNA: Nu ți-am spus că am cumpărat jumătate bulevard? Toată partea stângă, numere fârdă?

MINISTRUL: Ei și?

DOAMNA: De unde crezi tu că am avut eu suma asta? Din meschinele cadouri pe care mi le faci tu? I-am expus Florencei planul, l-a găsit ingenios și a băgat în afacerea asta toți banii voștri din recoltă.

MINISTRUL: Toți banii? Ai înebunit, Cleo?

DOAMNA: N'am înebunit deloc.

MINISTRUL: Înțeleg. Incerci să mă șantajezi. Să-mi forțezi mâna. Află, draguță, că la mine nu prind asemenea manevre. La mine, înainte de toate, sunt interesele... nu-i așa, interesele... A nu, nu prind asemenea minciuni.

DOAMNA: Minciuni? Întreab-o pe Florence.

MINISTRUL (*aproape infuriat*): O întreb. (*se apropie de telefon și face un număr*) Casa Săndoiu? Sărut mâna, coană mare. Eu. Iartă-mă, sunt într'un consiliu. Cu Florence, te rog (*către Cleo*) Florence e-un om chibzuit... Da. Florence? Ascultă, mami, voiam să te 'ntreb ceva... Câți bani avem noi în casă? Nimic? Cum nimic? Ce? Mi-ai făcut o surpriză? O să văd după alegeri? Nu, nu, nimic. Bine (*inchide telefonul*) (*Aproape disperat*) Cleo, ce-ai făcut, Cleo?

DOAMNA: Ce-am făcut? M'am încrezut în cuvintele unui ministru ușuratec.

MINISTRUL: (*prăbușit*) Nu eu am fost ușuratic, Cleo... primul ministru.

DOAMNA: Și te mai simți angajat față de el? Dece te-a indus în eroare?

MINISTRUL: Așa face întotdeauna.

DOAMNA: Asta nu e prim ministru, Georges, asta-i un papă lapte care nu face decât să compromită cabinetul nostru. Vei vedea, Georges dragă,

ai tu încredere în pisicuța ta. Mai devreme sau mai târziu tot o să fie debarcat. Metodele lui nu mai prind. (*solemnă, patetică, inspirată*) Trebuie să ne îndreptăm spre un nou orizont de echitate socială.. și de morală, Georges.

MINISTRUL (*adâncit în gândurile lui*): Ai... Vreau să spun ați învestit tot?

DOAMNA: Tot.

MINISTRUL: Mare curaj.

DOAMNA: (*luminată de zâmbet*): Asta-i curaj, Georges? Asta-i simț politic.

MINISTRUL (*inseninându-se*): Teribilă ești.

DOAMNA: Sărută-mă.

MINISTRUL (*sărutând-o*): Ești un diavol. (*și fiindcă doamna se desprinde din brațele lui*) Mai stai.

DOAMNA: Ai consiliu. Am sburat. Sunt așteaptă, Georges. Nu, nu ce crezi tu, dar există un om căruia trebuie să-i comunic vestea asta. Au *revoir, mon amour*. La 26 la București. (*Doamna iese*) (*Ministrul rămâne o clipă singur, apoi deschide ușa, și domnii membrii care au asistat la șe dinfa de acum câteva clipe, reintră*).

MINISTRUL: (*după ce și-a reluat locul la birou*) Domnilor, vă rog să iertați această scurtă întrerupere. Evenimente de ultimă oră m'au silit să iau o veche legătură... Vreau să spun. nu-i așa, legătura cu centrul pentru o serie de dispoziții extrem de urgente. Să continuăm. Vă ascult. Unde am rămas? Exact. Domnul Sbonghici făcea tocmai un expozeu...

SBONGHICI: Așa că orișicât, asta am vrut să spun... a trebuit careva să zică, să trecem la măsuri, cum foarte corect ați zis și 'mneatale, drastice. Spre maalaua Ploșor, unde știm din experiență că le vine oamenii, am pus, mă'nțelegeți, bariere.

MINISTRUL: Ați pus bariere?

SBONGHICI: Am pus.

MINISTRUL: Câte?

SBONGHICI: Trei. Una în dreptul cimitirului, alta la iarmaroc și alta dincolo de linie.

MINISTRUL: Vasăzică trei

SBONGHICI: Trei.

COLONELUL: Eu am spus că-i puține. Dacă scapă vreun recalitrant? Să mai punem una și la liceul de fete, că vorba aia, ce e bine, nu e rău.

MINISTRUL: Așa socotești, colonele?

COLONELUL: Am studii de strategie, excelență, măcar că m'a băgat la jandarmi (*doct*) Obstacolul și îngroparea la pământ sunt elementele de bază ale apărării.

MINISTRUL: Obstacole văd că s'au pus.

COLONELUL: Acum nu mai rămâne decât să-i îngropăm.

MINISTRUL: Mai departe.

DR. PANU: În ceeace privește partea stângă a orașului, de la seminar în sus, e declarat contaminat. A fost destul de greu până să găsim epidemia.

MINISTRUL: Dece a fost greu?

DR. PANU: Să vedeți. Scarlatină, am avut acum patru ani, tifos la alegerea parțială de acum un an și jumătate... Trebuia să găsim ceva nou.

MINISTRUL: Și ați găsit?

DR. PANU: Găsit. Pojarul. Nu-i o boală grea și esențialul e să scape omul cu viață.

SBONGHICI: Că ce-i mai important în lume? Onoarea și sănătatea. Restul vine dela sine. D'aia ne-am gândit că anul ăsta s'o facem mai simplu. (*explicând*) Lucrătura la urne nu era ușoară. Leagă-i sfoara, pune-i sigil, rupe sfoara, scoate buletinele, bagă altele, pune altă sfoară, alt sigil. Ambalaj delicat. D'aia s'a gândit ginerele meu Ostropel, care scrie și la ziaru! științelor și călătoriilor, de-a făcut un model de urnă, o avem aici, model special. Bagi buletinul, cade alături că are fundul scos. Pe urmă faci încărcarea automat. Bagi buletinele și lipești fundul.

DR. PANU: Cu sistemul ăsta pe care l-a luat în considerație și comisia noastră și l-a găsit extrem de ingenios, economisim timp, bani și nervi. Tocmai am voi, profitând de faptul că Excelența sa se află în mijlocul nostru, să extindem sistemul acestei urne la întreaga țară. Ar fi o mare cinste pentru orașul nostru să știe că a contribuit și el, dacă mă pot exprima astfel, la progresul civilizației...

MINISTRUL (*tăindu-l*): Domnilor, sunt, sunt, nu-i așa, stupefiat. Vă ascult de aproape o oră și sunt cutremurat. (*cu voce tremolată*) Am venit în mijlocul dvs. cu sufletul plin de nădejde, încredințat că voi găsi în acest oraș o atmosferă înălțătoare. Și ce găsesc? Aceleași patimi meschine, aceleași înfruntări mărunte, aceleași procedee răsuflete. Anacronice. Procedee pe care le cunosc și copiii. Așa voiți dumneavoastră să câștigați bătălia electorală? Cu urne măsluite?

COLONELUL: Eu am spus că sistemul e demodat. Râde și curcile.

MINISTRUL: Cu bariere pe ulițele orașului?

DR. PANU: Nu pe toate. Doar în acele centre care, dacă mă pot exprima așa, reprezintă un real pericol public.

MINISTRUL: Așa înțelegeți dumneavoastră să purtați, nu-i așa, bătălia electorală?

COLONELUL: Deh, dacă domnul Sbonghici nu se astâmpără. Eu i-am spus, excelență: Las-te nene că te torn.

MINISTRUL: Domnule președinte, mă adresez dvs., care reprezentați în acest oraș organizația noastră. Cum ați îngăduit să se terfelească toate sfintele principii ale partidului nostru? Vasăzică, nu-i așa, noi luptăm pentru drepturile omului, și dvs. pătați scrutinul cu sânge? Noi am luptat pentru sufragiul universal, pentru votul individual, secret, obligatoriu și, nu-i așa, cinstit, și dvs. umblați să falsificați urnele?

DR. PANU: Nu în interesul nostru, o știți..

MINISTRUL: Nu mă întrerupe, domnule președinte, fiindcă nici eu nu te-am întrerupt atunci când d-ta, în mod cinic, îți expuneai programul dumitale incalificabil.

SBONGHICI: Cremenal.

MINISTRUL: Și mă întreb cutremurat, domnilor, cum ați putut tolera o asemenea situație? Te'ntreb pe dumneata, colonel.

COLONELUL: Nu pot să răspund: sunt marea mută.

MINISTRUL: Și pe dumneata te'ntreb vechiul și devotatul meu amic, Sbonghici...

SBONGHICI: Interesul organizației, coane. Putem să-i lăsăm? Să iasă oții. Că ies.

MINISTRUL: Fiindcă sunteți slabi. Fiindcă n'ați muncit. Fiindcă ați

fost lipsiți de o conduită morală. Fiindcă așa ați crezut că o să meargă la inimă. Ei bine, domnilor, nu mai poate să meargă așa. Vremile s'au schimbat, oamenii s'au schimbat, moravurile s'au schimbat, echilibrul Europei s'a schimbat. Chiar adineaori am primit o comunicare de extremă importanță pentru țară. În timp ce dvs. stați aici înfundați în treburile dvs. mărunte și vă războiți cu partidul domnului Victor Vangheliu, pentru care eu personal trebuie să vă spun că am o deosebită stimă, s'a semnat acordul, nu-i așa, cum să vă explic eu dvs., ca să înțelegeți, s'a semnat un acord european. Vă dați seama de importanța acestui fapt?

COLONELUL : (plin de importanță) S'a semnat care va să zică.

MINISTRUL (și mai important) : S'a semnat. Insuși Guvernul nostru face actualmente o importantă cotitură. Dinastia personal se îngrijește să cunoscă pulsul real, real am spus și nefalsificat al situației. Nu ne interesează un meschin mandat în consiliul comunal. Pe noi ne preocupă să știm exact cu cine e țara : cu ei sau cu noi ? cu cei ce o mint sau cu cei ce-i pregătesc un viitor de aur ? Sigur, evident, negreșit, fără îndoială, situația dvs. nu-i comodă. Opoziția e tare. Situația domnului Victor Vangheliu e tare. Dece ? Fiindcă nu-i uzată, pe când dvs. slavă domnului, v'ați uzat de tot. Victor Vangheliu vine cu forțe proaspete. Lesne de înțeles. Opoziția conservă, iar guvernarea consumă. Consumă energie vreau să spun, și prestigiu. Dar n'avem ce face. Să jucăm cavaleriește. Vom ieși noi, foarte bine, vor ieși ei, nu vom face decât să ne bucurăm că a ieșit un adversar leal, demn de stima noastră, căruia nu va trebui decât să-i urăm succes, fiindcă la urma urmelor nu-i așa, ce diferență între ei și noi ? Vrem acelaș lucru, și avem aceleași idealuri. Deaceia, ca să n'o mai lungim inutil, voi trece la concluzii. Veți ridica imediat barierele.

DR. PANU : Le ridicăm, excelență, le ridicăm. O să se mire cetățenii, dar le ridicăm...

MINISTRUL : Impiedicați orice sa navolnicie. Chiar de astă seară.

SBONGHICI : Asta nu-i ușure că băieții e pe teren. Și arză-i-ar focu, cine știe prin ce cârciumă zace.

MINISTRUL : Ridicați orice restricție cu privire la libera circulație a cetățenilor.

DR. PANU : Și epidemia ?

MINISTRUL : Și.

SBONGHICI : Da cu urnele ce facem, coane, că am băgat în ele peste 100 metri cubi de cherestea ?

MINISTRUL : Pe foc.

SBONGHICI : S'a terminat, iese opoziția sigur.

MINISTRUL : Să iasă. Să iasă sănătoasă. Și să aplice ei programul pe care n'am fost vrednici să-l îndeplinim noi. Să tragă electrică, să facă școala, să facă bulevardul.

COLONELUL : După proiectul lor ?

MINISTRUL : Ii privește. Nu mă amestec. Au dreptul să-și aplice oamenii programul așa cum l-au gândit și cum îl găsesc ei mai bun. Nu noi vom fi aceia care să le băgăm bețe 'n roate. Dacă vor reuși, vom fi primii să ne bucurăm, fiindcă, să vă între în cap domnilor, într'aceasta constă echilibrul și tăria unei nații. Echilibrul social, spune un mare gânditor politic, este atunci când continentul e în echilibru, când fiecare țară e în echilibru, și când

la rândul lui niciun cetățean nu e dezechilibrat (*intră omul de serviciu anunțând o vizită excepțională*).

OMUL DE SERVICIU : Domnul Victor Vangheliu (*rumoare printre domnii membri*).

MINISTRUL : Victor Vangheliu, domnilor. Să-mi îngăduiți să rămân câteva clipe cu șeful opoziției, fiindcă, nu-i așa, să nu uităm că și el reprezintă țara...

SBONGHICI : ...și nația...

MINISTRUL : În câteva clipe reluăm discuția. (*toți domnii membri ies în timp ce'n prag apare dl. Victor Vangheliu*).

MINISTRUL : Domnule Vangheliu, știu ce dureri te aduc la mine. Mă aflu numai de câteva clipe în acest oraș dar mi-au fost suficiente ca să fiu pus în cunoștință de cauză. Luați loc.

VANGHELIU : Prefer, domnule ministru, să stau în picioare. În aceste clipe grave prin care trece orașul, înțelegeți, că nu-mi permite conștiința ca...

MINISTRUL : Domnule Vangheliu, știu ce vrei să spui, știu tot. Sunt mâhnit. Ți-o afirm deschis, bărbătește, fără ocol și fără gând ascuns, sunt, nu-i așa, mâhnit. Te asigur însă că guvernul n'a fost just informat. N'am știut ce se petrece aici.

VANGHELIU : Și sunt sigur că nici acum nu aveți o imagine exactă. Nici închipuirea cea mai scelerată a inchiziției n'ar fi putut scorni grozăvii mai mari. Oameni cu capete sparte...

MINISTRUL : Știu, domnule Vangheliu, ți-o repet încă odată, am fost pus la curent. Chiar adineauri am luat legătura pe fir direct cu primul ministru și suntem gata să dăm satisfacție.

VANGHELIU : Geamurile vor fi fără discuție puse la loc, stricăciunile vor fi reparate (*o lacrimă în glas*) Dar viața, viața, domnule ministru, acest bun pe care nimeni nu-l poate restitui, cu viața pierdută a oamenilor ce facem ?

MINISTRUL (*ștergându-și pe furis o lacrimă*) : Să păstrăm un minut de tăcere în memoria celor căzuți, nu-i așa ? pe baricada patimilor deslănțuite !

VANGHELIU : Am văzut adineauri un aspect dintre cele mai cutremurătoare. Într'una din mahalalele noastre, într'o căsuță modestă, se stinge un copil bolnav de difterie, și nimeni nu se poate apropia să-i dea un ajutor fiindcă oamenii dvs. au declarat epidemie de pojar.

MINISTRUL : Știu, domnule Vangheliu, și sunt indignat.

VANGHELIU : De trei săptămâni lăptarii nu mai au acces în oraș. fiind bănuți de simpatie cu opoziția.

MINISTRUL : Mă mir : lăptarii au fost întotdeauna oamenii noștri.

VANGHELIU : Au fost până acum două luni când a intrat în vigoare regulamentul onorabilului domn Panu : la barieră li se scoate smântâna, iar în centru sunt amendați pentru apă.

MINISTRUL (*drastic*) : Se vor lua măsuri urgente și toți cei vinovați vor fi pedepsiți. Oricine vor fi ei.

VANGHELIU : În ceea ce privește distribuirea cărților de alegători, ce să mai vorbim. Au fost omiși toți cei ce sunt numai bănuți că au o vagă legătură cu noi și în schimb au primit câte două toți locatarii dela „Dormi în pace”. Veți ieși, domnule ministru, veți reuși în alegeri fără discuție, asta o știam de mult, dar în schimb, v'ați împovăra cu una dintre cele mai crân-

cene moșteniri. Am profitat de această vizită a dvs. aici, domnule ministru, ca să vă spun toate aceste fapte. Dealtminteri, în memoriul la care lucrăm acum, eu, cunoscutul avocat Vladimir Necșulescu, fostul președinte al baroului, și dl. Terzulian Lazăr, medic veterinar, vom expune pe larg toate ingerințele la care am fost supuși.

MINISTRUL: Nu va fi nevoie, domnule Vangheliu...

VANGHELIU (*mirat*): Nu va fi nevoie?

MINISTRUL (*categoric*): Nu. Aveți în fața dvs. un reprezentant autorizat al guvernului și cuvântul lui, vă asigur, va fi ascultat. N'am venit aici numai să constat. Am venit să îndrept. În chiar această clipă când noi stăm de vorbă s'au și luat măsuri. Se va reface întreaga operație de distribuire a cărților de alegător.

VANGHELIU: Glumiți, domnule ministru?

MINISTRUL: Nu glumesc deloc. Se vor ridica fără întârziere barierele.

VANGHELIU: E prea târziu.

MINISTRUL: Mai bine mai târziu decât niciodată. Se vor ridica restricțiile și epidemiile.

VANGHELIU (*zâmbind*): Înțeleg jocul, excelență. Vreți să dați impresia unor alegeri libere fiindcă v'ați și asigurat urnele. Sunt informat: urne sistem Ostropel.

MINISTRUL: Toate urnele suspecte vor fi puse pe foc iar în jurul celor noi vor sta numai oamenii dvs.

VANGHELIU: Ce cursă ne mai întindeți, domnule ministru?

MINISTRUL: Nici una. Nici una, domnule Vangheliu. Vrem să facem alegeri libere. Alegeri care să exprime, nu-i așa, într'adevăr gândul nației și conștiința cetățenilor. Ceva mai mult, deși interese superioare de Stat mă reclamă urgent la București, iată, vă declar, rămân în acest oraș până după alegeri.

VANGHELIU (*suspicios*): Vreți chiar să ridicați barierele?

MINISTRUL: Cu mâinile mele.

VANGHELIU: Suspendați epidemia, excelență?

MINISTRUL: Fără nicio întârziere.

VANGHELIU: Retrageți urnele false, domnule ministru?

MINISTRUL: Până la una.

VANGHELIU: Și rămâneți dvs. aici?

MINISTRUL: Până după alegeri. N'o crezi? Ai cuvântul meu de onoare.

VANGHELIU: Ba nu, cred.

MINISTRUL: Te neliniștește ceva?

VANGHELIU: Nu mă neliniștește nimic, excelență, dar orișicum... mă gândesc, vedeți.. ca om politic sunt obligat să mă gândesc nu numai la interesul partidului nostru exclusiv. Sunt ținut să am în vedere interesul general al Patriei. (*pe gânduri*) Și mă întreb, e numai o simplă întrebare, știu eu, nu ne pripim?

MINISTRUL: Nu înțeleg.

VANGHELIU: Nu cumva trecem prea repede, prea nepregătit, dela o extremă la alta?!

MINISTRUL: Țara are nevoie de o mare primenire morală.

VANGHELIU: Dar suportă conștiința nației un asemenea salt de 180

de grade? Și mai e o problemă: spuneți că suspendați ingerințele. Dar să ne gândim, suntem noi pregătiți — sufletește vorbind — pentru alegeri libere? Nu cumva facem o altă greșală căzând din lac în puț? Vreți să ridicați barierele. Foarte bine. Să faceți o nouă distribuire a cărților de alegător. Admirabil. Vreți alegeri desfășurate în perfectă legalitate. Minunat. Dar dacă tocmai de aici se naște o altă încurcătură? Dacă ies la iveală alte forțe, înțelegeți ce vreau să spun...

MINISTRUL: Forțe? Ce forțe?

VANGHELIU: Veniți de la ministerul de interne, excelență.. Eu trebuie să vă informez? Dumneavoastră știți ce descoperim în fiecare dimineață pe ziduri?

MINISTRUL: Și aici?

VANGHELIU: De câteva nopți au apărut foi volante...

MINISTRUL: S'au făcut cercetări?

VANGHELIU: S'au făcut și se fac. Dar ajută? Știți până unde merge îndrăzneala lor? (*cu ton confidențial*) Au încercat să depună o listă...

MINISTRUL: Blocul muncitoresc...

VANGHELIU: ...țărănesc!

MINISTRUL: Și dumneavoastră dormiți!

VANGHELIU: Nu dormim, excelență, cui îi arde de somn? În această direcție am găsit cu domnul Dr. Panu o platformă comună: lista o declarăm tardiv depusă, iar de oamenii lor se îngrijește colonelul... Așa încât în aceste condițiuni, față de acest real pericol comun — fiindcă au oameni, excelență, au manufactura de tutun, tipografia, învățători și chiar unii profesori, putem noi să ne permitem luxul unor alegeri cum spuneți dvs., libere? Să fim serioși, excelență. Așa, cel puțin știm că ieșiți dumneavoastră. E rău? E rău... Dar cel puțin ieșiți dumneavoastră...

MINISTRUL: De unde știi? Poate că iese partidul duminică.

VANGHELIU: Noi n'avem șanse.

MINISTRUL: Noi suntem uzați.

VANGHELIU: N'am avut timpul să ne organizăm propaganda.

MINISTRUL: Vă vom ajuta noi.

VANGHELIU: Acum e prea târziu.

MINISTRUL: Niciodată nu-i prea târziu ca să aduci un serviciu țării.

VANGHELIU: Nu... și de altminteri, fiindcă îmi vorbiți pe tonul ăsta de perfectă sinceritate, nici nu știu dacă țara e alături de noi.

MINISTRUL: Cine ne dă garanția că-i de partea noastră?

VANGHELIU: Acum că suntem între noi și că nu ne aude nimeni, Dvs. care mi-arătați atâta prietenie, poț să vă spun deschis: partidul nostru este minunat, este admirabil, dar n'are nici o popularitate...

MINISTRUL: Dar ce, al nostru are? Din ce mă gândesc mai bine, îmi dau seama că cei mai indicați sunteți dumneavoastră. Aveți un program bun.

VANGHELIU: Aveți și dumneavoastră.

MINISTRUL: Făgăduiți orașului realizări importante.

VANGHELIU: Ce, dumneavoastră nu puteți făgădui?

MINISTRUL: Aveți un proiect de bulevard pe care l-am studiat și care poate deveni o capodoperă edilitară.

VANGHELIU: Și proiectul dumneavoastră e destul de bun.

MINISTRUL: Inutil să mai despicăm firul în patru. Toate șansele sunt alături de dumneavoastră.

VANGHELIU: Iar eu vă spun că dumneavoastră sunteți ca și aleși.

MINISTRUL: Înțelege, domnule Vangheliu, dumneata ești alesul națiunii.

VANGHELIU: De prisos, domnule ministru, nu mă puteți cînti. M'am obișnuit să fiu opoziție.

MINISTRUL: În schimb noi ne-am plictisit să mai guvernăm.

VANGHELIU: Foarte curios, domnule ministru, este cred pentru prima oară când trebuie să rogi pe cineva să rămână la cârma treburilor obștești.

MINISTRUL: Vreau să vă dau ocazia și dvs. să vă aplicați programul.

VANGHELIU: Ați devenit subito mărinimos, domnule ministru. Dece nu vreți să dăm cărțile pe față?

MINISTRUL: Să le dăm Vangheliule, dece să nu le dăm?

VANGHELIU: Dvs. vreți să ieșim noi fiindcă la mijloc sunt interesele unei doamne care a cumpărat toată partea stîngă a bulevardului.

MINISTRUL: (*întrerupându-l*). Ei, știi că-mi plăci, Vangheliule! Ai intuit just. Vreau să ieșiți dvs., fiindcă am interese să ieșiți dumneavoastră. Dar poți să-mi explici ce te face pe dumneata să refuzi?

VANGHELIU: Jucăm deschis, domnule ministru?

MINISTRUL: Deschis. De ce nu vrei să te lași ales?

VANGHELIU: Domnule ministru: bulevardul.

MINISTRUL: Tocmai, o să l puteți face.

VANGHELIU: Excelență, imposibil. (*pauză*). Am cumpărat partea dreaptă.

MINISTRUL: Cum?

VANGHELIU: Am cumpărat toată partea dreaptă dela numărul 2 până la 28 inclusiv.

MINISTRUL (*jumătate uluit de veste, jumătate glumeț*): Ai cumpărat toată partea dreaptă, gangstere?

VANGHELIU: Nu chiar toată. Am prevăzut. Au mai rămas câteva clădiri și două locuri virane pentru dumneavoastră. (*subit la alt ton*). Iată deci, excelență, că nu pot să ies. Omoară-mă, taie-mă coane, nu pot să mă las ales. Rămâneți dvs. și faceți bulevardul și vă declar după acum că opoziția nu face opoziție (*schimbând tonul*). Bine înțeles că dacă veți trece la măsuri de teroare sau falsuri grosolane ne puteți scoate, dar vă declar solemn, dacă acest lucru se întâmplă, eu și oamenii mei, adică întreaga listă, demisionăm în bloc.

MINISTRUL: Ia uite, domnule, ce încurcătură. Vasăzică nu vrei să ieși?

VANGHELIU: În ruptul capului.

MINISTRUL: Păi bine, domnule, înțelege că nici eu nu pot să ies.

VANGHELIU: N'am ce să fac.

MINISTRUL (*plimbându-se agitat prin odaie*): Teribilă situație! Stai, domnule, să ne adunăm. Vasăzică dumneata nu poți să ieși și înțeleg foarte bine dece, iar eu nu pot să ies și mă'nțelegi și dumneata perfect. Păi cine iese, domnule?

VANGHELIU (*dând din umeri*): Știu și eu?

MINISTRUL: (*pe gânduri*): Domnule, aici nu există nici un fel de a treia listă? A noastră, vorbesc...

VANGHELIU: Nu e, excelență.

MINISTRUL: Nici un fel de partid de rezervă?

VANGHELIU: Nu e, domnule ministru.

MINISTRUL: Nici un fel de independenți?

VANGHELIU: Nu e coane, că i-am desființat pe toți.

MINISTRUL: Nici un fel de dezidență?

VANGHELIU: N'avem, nene. Ce, dacă'r fi nu ți-aș spune?

MINISTRUL: Ia stai o clipă. Ce adică, noi nu suntem în stare să creiem una?

VANGHELIU: Ba suntem.

MINISTRUL: Dau eu niște organizații, dai și dumneata câteva, facem un partid independent și punem listă separată.

VANGHELIU: (*nedumerit*) Și cu ce scop, excelență, dacă-mi dați voie, că nu prea pricep.

MINISTRUL (*superior*): Se cunoaște, Vangheliule, că n'ai experiență. Ești băiat bun, ai un mare viitor în fața dumitale, dar ești încă tânăr. (*explicativ*). Facem al treilea partid, punem a treia listă, îi scoatem, să aibă grije deăștia din Bloc, și să facă ei bulevardul!

VANGHELIU: Domnule ministru, sunteți grozav!

MINISTRUL: Stai, nu te pripi (*se îndreaptă spre camera în care se află domnii membrii și îi poartă în sala de ședințe*) Poftiți, domnilor (*se apropie de dr. Panu și îi șoptește confidențial*). Chiamă toată liota. (*camera se populează cu toți asistenții așa cum arăta scena la începutul actului*).

Domnilor, vom continua discuția în prezența distinsului nostru prieten, domnul Victor Vangheliu care vă este dumneavoastră cunoscut ca și mie. (*patetic și plin de greutatea situației*). Domnilor, o comunicare urgentă primită din București arată că în ultima clipă situația s'a schimbat radical. V'am comunicat adineaori că s'a semnat un acord european. Ei bine, domnilor, vă pot aduce la cunoștință că'n ultima secundă, când era gata să se pună parafa, acordul a fost rupt.

COLONELUL: S'a rupt, carevasăzică... (*rumoare la domnii membrii*). Înțelegeți deci că ne aflăm în fața unor alte condiții istorice, într'o situație cu totul diferită de cea pe care o cunoașteți dumneavoastră. Chiar aici în orașul nostru, a avut loc acum câteva clipe un eveniment istoric. A luat ființă al treilea partid politic, independent, partid care va însemna o pondere și un tampon menit să anihileze toate fricțiunile ivite între cele două mari partide, care în aceste clipe, trebuie, nu-i așa, să fie mai unite, mai legate și mai consecvente ca oricând. Așa încât: puneți din nou barierele!

DR. PANU: Iar?

MINISTRUL: Iar! Și declarați înapoi epidemia. Dar nu așa, la întâmplare: la manufactura de tutun... și în alte puncte pe care o să vi le indice maestrul Vangheliu... (*În acest moment d-nul colonel strănută. D. Prof. Iordănescu Cicero care stă lângă el și moșăie tot timpul, se trezește și spune: „Iar am răcit!”*). Conducătorul acestui nou partid se află, domnilor, printre noi, este onoratul, distinsul, cunoscutul nostru prieten, dl. profesor Iordănescu Cicero. Domnule profesor, îți revine o sarcină gravă. Să aplici în mod combinat și programul nostru și programul adversarilor noștri. D-tale îți revine

mișiunea națională ca să faci însfârșit bulevardul. Numai că va fi un bulevard larg, foarte larg, cât se poate de larg, fiindcă vei avea obligația să dărâmi și pe dreapta și pe stânga, și în față, și în spate, mă rog, în toate cele patru puncte cardinale. Cum te gândești, domnule profesor să se cheme acest bulevard?

IODANESCU : (*solemn*) Bulevardul Tabula Rasa.

SBONGHICI (*nedumerit*) : Adică cum ?

COLONELUL : Adică... bulevardul Văzduh...

MINISTRUL : Să strigăm deci din toată inima: Trăiască bulevardul!
(*aplauze furtunoase și urale nesfârșite*).

CORTINA